

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλευθέρου ἀνάγνωσμα δι' ἄλλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξαμηνίᾳ δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰσώπου γράσκα διαίτη. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξῆμενοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1935 ἡ συνδρομὴ ἀρχίζουσι τὴν 1ην ἰσοδρόμοις μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐρμιπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρθολομαῖον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθήναι, 18 Φεβρουαρίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 12

Ἡ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ συνέχισεν:

— Ἐνὰ κοριτσάκι μόνο καὶ παντέρημο καὶ τὰ χάρδια του νὰ εἶναι ξυλιές;

— Τὸ καταραμένο τὸ ἀγριόκυλο ἔλεγε ἢ γυναῖκά του παπλωματᾶ, σηκώνονται οἱ τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ μου διὰ τὸ συλλογιστῶ πῶς τὸ ἔβαλε κάτω.

Καὶ δὲν περιωρίστηκαν οὐ λόγια μόνον οἱ καλὲς γυναῖκες, μὰ ἔδειξαν μὲ κάθε τρόπο τὴ συμπάθειά τους ὅταν πέρασε κάθε κίνδυνος καὶ μπήκε ἡ Μαρία στὴν ἀνάρρωση. Κάθε μέρα περνοῦσαν κι' ἔλεγαν:

— Αὐτὸ τὸ μηλαράκι τῆσπερα γιὰ τὴ Μαρία.

— Δὸς τῆς, κυρὰ Μαρία μου, αὐτὰ τὰ καρυδάκια.

— Τῆς ἔφερα λίγα δαμάσκηνα, εἶναι μὲ τὴ δροσιά.

— Νὰ δυὸ αὐγά. Ὁ, τι τὰ γέννησε ἡ ὄρνιθά μου.

Τότε ἡ Γυφτοπούλα ἔμαθε πῶς ὑπάρχουν στὸν γότμο καρδιές ποῦ τὴ συμπονοῦσαν εἰς ἄλλω καὶ νὰ τὴ γνωρίζουν, μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴν ἦσαν δυστυχισμένη.

Ὁ χειμῶνας πέρασε, ἡ Γυφτοπούλα εἶχε ἀναρρώσει ἐντελῶς καὶ ὁ κύρ Πέτρος εἶχε πιά ἀποφασίσει νὰ τὴν κρατήσῃ ὀριστικᾶ, ἀφοῦ μάλιστα τὴν ἀγαποῦσε τόσο, πολὺ ἢ Ἐμορφία. « Ἄς πῶ, ἔλεγε ὁ ἀγαθὸς ἀγροφύλακας πῶς ἔχω δυὸ κόρες. Τάχα δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποῦ ἔχουν δυὸ καὶ τρεῖς καὶ πέντε κόρες; » Καὶ θεωροῦσε ἐς ὑπόφτες τῆς κυρὰ Ἀ-

ναστάσαινας κουτὲς καὶ πολὺ ἀνόητες.

Μὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κύρ Πέτρο ἦταν καὶ μὲς στὴν ἴδια τὴν οἰκογένειαν τῆς μωλωνοῦς κάποιος ποῦ δὲν συμφωνοῦσε μὲ τὴ γνώμη τῆς, ὁ γιὸς τῆς ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν μάρτηδων τοῦ χωριοῦ σὲ κάθε σκανταλιὰ κι' ἀταξία. Αὐτὸς εἶχε σοφιστεῖ νὰ δέσουν στὴν οὐρὰ τοῦ Μούργου τὰ ἀγκάθια, εἶχε ἁμῶς μετανοιώσει γι' αὐτὴ τὴν

« Ὁ Ἰωσήφ ἔφερε τὸ γαϊδούρι... »

κακῆ του πράξῃ καὶ λυπόταν ποῦ ἔγινε αἰτία νὰ πάθῃ ἡ δυστυχισμένη Γυφτοπούλα. Τόσο δὲ εἶχε συναισθανθῆ τὸ φταίξιμό του ποῦ ὕστερα ἀπ' αὐτὸ εἶχε γίνει ἄλλος ἄνθρωπος καὶ εἶχε διορθωθεῖ σημαντικᾶ. Ποῦ νὰ φαντασθῆ ἡ κυρὰ Ἀναστάσινα πῶς ἡ μικρὴ διαβολοταιγγάνα, ὅπως τὴν ἔλεγε, εἶχε γίνει αἰτία νὰ ἀλλάξῃ ἔτσι ὁ μάγκας ὁ γιὸς τῆς.

— Τί νὰ κάνω; ἔλεγε ὁ Ἰωσήφ μόνος του, τί νὰ κάνω γιὰ νὰ βοηθήσω κι' ἐγὼ τὴ γυφτοπούλα νὰ γίνῃ καλὰ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα;

Καὶ μὲ τὴ σκέψῃ αὐτὴν ἔφερεν κάθε μέρα στὴν κυρὰ Μαρία κλαδιὰ γιὰ προσάναμμα, πρασινάδες μὲ καταπράσινα γυαλιστερά φύλλα καὶ κόκκινα κουμπάκια, ἀγριοδαμάσκηνα, χαλίκια τοῦ ποταμοῦ μὲ μύρια χρώματα.

— Τὰ ἔφερα γιὰ τὴ Μαρία, ἔλεγε πρόσχαρα. Ἄβριο θὰ φέρω φάρια ζωντανά. Ὁ, τὰ φαρῆφω μόνος μου.

— Ἐὐχαριστῶ, παιδί μου. Ἐχε τὴν εὐχὴ μου.

Ἡ Μαρία δὲν γνώριζε τὸν Ἰωσήφ γιὰτὶ δὲν τὸν ἀφηνάει ν' ἀνεβῆ ἐπάνω μὰ ἤξερε ὁμοῦς τὸνομά του καὶ χαμογελοῦσε κάθε φορὰ ποῦ ἡ Ἐμορφία ἀνέβαινε κρατώντας κατὰ καλὸ στὰ χέρια τῆς κι' ἔλεγε: « Ἰδὲφερε ὁ Ἰωσήφ ».

Μιὰ μέρα ὁ Ἰωσήφ ἤρθε χοροπηδώντας ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Εἶχε φέρει μιὰ φωλιά σπίνων μὲ τέσσερα μικρὰ πουλάκια μέσα, ποῦ εἶχαν ἀρχίσει νὰ φτερώνουν, μὰ δὲν εἶχαν ἀκόμη φτεροῦνια ἀρκετὰ μεγάλα ὥστε νὰ μποροῦν νὰ πετάξουν. Ἡ Ἐμορφία ποῦ ἄνοιξε τὴν πόρτα ἔμεινε ἐκθαμβη καὶ τὸν ρώτησε:

— Εἶναι γιὰ τὴ Μαρία;

— Ναί... καὶ δικὰ σου, πρόσθεσε ὁ μικρὸς, νοιώθοντας πῶς καὶ ἡ Ἐμορφία μποροῦσε νὰ θέλῃ τὰ ὄρατα πράγματα, ἔστω κι' ἂν δὲν ἦταν ἀρρωστη, ὅπως ἡ Μαρία.

Ἡ Ἐμορφία κοκκίνησε ἀπὸ χαρὰ καὶ εἶπε:

— Ὁ, εὐχαριστῶ, Ἰωσήφ. Τί καλὸ παιδί ποῦ εἶσαι; Τί ἔμορφα ποῦ εἶναι τὰ πουλάκια. Τί λές, θὰ ζήσουν τὰ καϊμένα; Τί τρώνε;

Ὁ μικρὸς δὲν ἀπάντησε σ' αὐτὲς τίς ἐρωτήσεις. Μόνο εἶπε:

— Τί κάνει ἡ Μαρία;

— Καλύτερα. Ο γιατρός είπε να την ντύσουμε ζεστά και να την κατεβάσουμε στον κήπο να καθήση στον ήλιο. Τώρα ή γιαγιά την ντύνει και εγώ θα κατεβάζω στον κήπο την πολυθρόνα της γιαγιάς.

— Στάσου, Μορφούλα, και θά πάω εγώ να την φέρω. Πού να την βάλω; Εκεί δα στη γωνιά κάτω στον περιστερώνα δεν φυσάει άερας. Ναί με κάτω είναι υγρασία. Να της βάλουμε μιά φάθα να πατήση; Δεν πρέπει όμως ο ήλιος να την χτυπάει στο κεφάλι. Έχεις καμμιά ομπρέλλα;

— Η γιαγιά έχει μιά κόκκινη ωραία, μα δεν πιστεύω να την δώσω.

— Τότε φέρε την ποδιά σου. Την δένομε στην τριανταφυλλιά από τις λουρίδες της, δένομε κι ένα σπάγγο από τον ένα τοίχο στον άλλον και την απλώνουμε. Να ιδής τί ώραία τέντα που θά γίνη. Στάσου, εγώ έχω πάντα σπάγγο στην τσέπη μου. Δός μου δυο καρφίτσες να καρφώσω τις άκρες της ποδιάς στον σπάγγο. Κάθισε τώρα στην πολυθρόνα να ιδώ αν είναι καλά βαλμένη ή τέντα.

— Ω, μα τί ώραία που το σκέφτηκες. Το κεφάλι της, θά είναι στη σκιά και έλο το σώμα της στον ήλιο. Μαριά, έλα να ιδής τί ώραία που θά καθήσης εδώ!

Εκείνη τη στιγμή από μακριά φάνηκε να έρχεται η Μαριά άκουμπώντας στο χέρι της κυρά Μαριάς. Έκλεισε τα μάτια της γιατί την είχε θαμπώσει ο ήλιος και στάθηκε μιά στιγμή για να πάρη δύναμη.

— Στάσου, κυρά Μαριά, να την σηκώσω εγώ! είπε ο Ίωσήφ τρέχοντας προς τη Μαριά. Την πήρε στην άγκαλιά του και έλαφρά-έλαφρά, με μεγάλη προσοχή, την κάθισε στην πολυθρόνα γελώντας.

— Χαχαχά! Ώραία ημέρα για τους άρρωστους. Έ, τί λές, Μορφούλα; της βάζουμε ένα προσκέφαλο εδώ στην πλάτη κι ένα σκέπασμα στα γόνατά της; Α περίφημα. Τί λές, Μαριά, καλά τὰ καταφέραμε;

Η γυφτοπούλα κοίταξε με τὰ μεγάλα μαύρα μάτια της τὸν Ίωσήφ και είπε:

— Ευχαριστώ, Ίωσήφ.

— Κοίταξε! φώναξε έκθαμβος ο μικρός. Πέρι τ' όνομά μου χωρίς να με γνωρίζη!

Η Μαριά χαμογέλασε. Τὰ μάτια της καρδιάς την είχαν κάνει να γνωρίση τὸν Ίωσήφ που άκουγε να γίνεται γι' αὐτὸν τόσος λόγος από τότε που είχε άρρωστήσει. Και μέσα της έλεγε βλέποντας τὸν Ίωσήφ: «Καλὲ αὐτὸς μοιάζει με τὸν Ζάκη!»

Η Έμορφία απόθεσε τὴ φωλιά

ἐπάνω στα γόνατα της Μαριάς και ὁ Ίωσήφ έτριψε λίγα σπυριά σιτάρι, έτρεξε στὸ κατέτσι, πήρε ένα φτερό κότας και τὸ πελέκησε σὲ σχήμα ράμφους για νὰ ταίση τὰ πουλάκια. — Νά, έτσι θά τὰ ταΐζετε, εἶπε στὰ κορίτσια.

Η Μαριά στὴν ἀρχὴ εὐχαριστιόταν ἀκούγοντας τὰ τιτίθισματα τῶν πουλιῶν και βλέποντάς τα νὰ τεντώνουν τοὺς λαιμούς τους για νὰ φτάσουν τὴν τροφή. Σὲ λίγο όμως βαρέθηκε και γύρισε τὴ ματιά της ἀλλοῦ. Ένοιωσε ζάλη και δὲν μπορούσε νὰ καταλάβη αν ἦταν καλά ἢ κακά.

Έκλεινε τὰ μάτια της για νὰ ξεκουραστή, μα πάλι τὰ ξανάνοιγε γιατί της έρχόταν ζάλη. Στὸν ἀέρα ένοιωθε μιά ἀπαλή μυρουδιά, τὴ μυρουδιά ἀπὸ τις βιόλες που άνοιγαν για νὰ χαιρετίσουν τὴν άνοιξη. Γύρω ἀπὸ τὰ λουλούδια βούιζαν διάφορα έντομα, τὰ περισσότερα πετοθσαν πάνω ἀπὸ τὸν κήπο κι ὕστερα κάθονταν δυό-δυὸ ἐπάνω στα κεραμίδια.

Πολὺ ψηλά στὸν οὐρανὸ ἐπέταξε ένα μύρο πουλι κι ἀκούστηκε ένα δυνατὸ τσίου!

— Ένα χελιδνάκι, εἶπε ὁ Ίωσήφ. Είναι τὸ πρῶτο και ἦρθε νὰ ιδῆ αν είναι καιρός νὰ έρθουν και τάλλα.

— Πού είναι το; φώναξε ἡ Μαριά και σηκώθηκε.

— Εκεί. Τὸ βλέπεις; Νά τώρα δὰ πέρασε ἀπὸ πάνω μας. Τὸ εἶδες;

— Τὸ εἶδα εγώ, εἶπε ἡ Έμορφία. Θά είναι ίσως αὐτὸ που ἦταν πέρου στὴν ἀλή μας. Θά ξανάβρη τὴ φωλιά του. Έμεῖς δὲν χαλοῦμε τις φωλιές.

— Πῶς πετάει ψηλά, εἶπε ἡ Μαριά μ' ένα βαθὺ ἀναστεναγμό. Έρχεται ἀπὸ μακριά και μπορεί νὰ πάη ἐπου θέλει. Αχ πόσο θάθελα νὰ εἶχα φτερά!

Ο Ίωσήφ έγέλασε και εἶπε.

— Δὲν χρειζονται φτερά για νὰ ταξιδέψη κανείς. Ο άνθρωπος έχει πόδια που τὸν πᾶνε όπου θέλει, έχει βαπόρια, έχει ἄλογα. Έγώ μπορῶ νὰ πάω όπου θέλω δίχως φτερά. Και εἶταν θά μεγαλώσω θά κάνω ταξίδια νὰ ιδῶ πολλοὺς τόπους.

— Έγώ έχω καλύτερα νὰ καθήσω ἐδῶ, εἶπε ἡ Έμορφία. Με τὰ πόδια κουράζεται κανείς νὰ περπατάη, τὰ ἄλογα ἀγριεύουν καμμιά φορά και με τὸ βαπόρι είναι φθῶς νὰ πνιγῆ.

— Αν έχη φτερά δὲν φοβάται τίποτε, εἶπε ἡ γυφτοπούλα. Αχ, ἄς εἶχα φτερά.

— Μήπως και θέλεις νὰ μᾶς ἀφήσης και νὰ φύγης; Κακοκρίτσο. Κι ἐγώ που ὁ ἀγαπῶ τόσο, εἶπε ἡ Έ-

μορφία κι' έπεσε στὴν ἀγκαλιά της Μαριάς και τὴ γέμισε φιλιά.

Η Μαριά φίλησε τρυφερά κι' ἐκείνη τὴν Έμορφία και δὲν μίλησε πιά για φτερά ἢ πῶς ἤθελε νὰ πετάξη.

Έκλεισε τὰ μάτια της και ἡ Έμορφία κι' ὁ Ίωσήφ νόμισαν πῶς κοιμάται και έφυγαν σιγά-σιγά στις ἄκρες τῶν ποδιῶν και πήγαν στὴν ἀλλή ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ για νὰ ταΐσουν τὰ πουλάκια τους.

Μὰ ἡ Μαριά δὲν κοιμόταν και προσπάθησε νὰ ξεκαθάριση τις σκέψεις της.

Ένοιωθε μέσα της μεγάλη ἐπιθυμία νὰ φύγη και νὰ ξαναρχισῆ τὴν παλιά ζωὴ της γυρίζοντας τὸν κόσμο με τοὺς Ἀτοίγγανους.

(Ακολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΑΙΡΟΣ ΓΙΑ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ ΣΟΝΕΤΤΟ

Καλότυχος π' άρρώστιας τὸ Γεννάρι
Γιὰ νὰ χορτάση ζεστά κρεβατιοῦ
Τοῦτο τὸ κρῦο, που ὁ Διόκοιός νὰ τὸ
Μοῦ ἐπάγωσε τὰ νεῦρα τοῦ κορμιοῦ.

Κακὸ είναι ν' άρρωστᾶς τὸν Ἀλωνάρη,
Που ἡ κάψα τοῦ φριχτοῦ καλοκαιριοῦ
Μᾶς βράζει μέσα σι' ἄθλιο μας κου-
Τις δυνάμεις μας, σώματος και νοῦ.

Μ' αν τὰ βουνά μας, κατάσταση ἀπὸ
Μᾶς χύνουν κάτω ἀέρα που ξεσκάει,
Α! Τότε μέσα στα ζεστά σεντόνια

Κι' ἡ άρρώστια λιγότερο ἐνοχλάει
Σάν που ἀκούμε και ζεστά τὰ έντό-
Χώρια τὴν ξεννοιασιά που δίνει ἡ ἀρ-
ρωστία.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

1. Κάψα=ζέση, κάψων, ἄλλα και πυρετός.
2. Ξεσκάει=ξεσχίζει, και ξεσκάει, κουρέ-
λι. 3. ἀκούμε=νοιάζομαι, ἀισθανόμαστε.

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Αγαπητοί μου,

ΡΩΤΗΣΑΝ κάποτε ένα σεβάσμιο και σοφὸ παπά, ποῦ ἀπὸ τὰ δυὸ είναι τὸ χειρότερο: νὰ φάη κανένας κοτόπουλο τὴν Καθαρὴ Δευτέρα, ἢ νὰ κέμη μιά κακὴ πράξη; Κι' ὁ παπᾶς ἀπακρίθηκε: «Αν φάη κανένας κοτόπουλο τὴν Καθαρὴ Δευτέρα χωρίς ἀνάγκη, πᾶρ' ἀπὸ ἀψηφησιᾶ, περιφρόνηση κι' ἐξυπνάδα, κάνει μιά κακὴ πράξη».

Πολὺ σωστό. Νᾶναι κανένας άρρωστος, νὰ κᾶνη διαίτα αὐστηρή, νὰ ξέρη πῶς ἂν φάη τίποτ' ἄλλο ἀπ' ὅ,τι τοῦ ἔβρισε ὁ γιατρός, μπορεί και νὰ πεθάνη, μάλιστα, νὰ φάη τὸ ὠρισμένο και τὴν Καθαρὴ Δευτέρα, κι' ἄς είναι κοτόπουλο. Ἡ ἂν βρεθῆ ἀποκλεισμένος πρὸθενᾶ και νηστικὸς πέντε μέρες, και τὴν ἔκτη ἐλευθερωθῆ ἔταιμοθάνατος, και δὲν ἔχουν οἱ σωτήρες του νὰ τοῦ δώσουν για τροφή παρά κρέας, θά τὸ φάη για νὰ μὴν πεθάνη, κι' ἄς είναι Καθαρὴ Δευτέρα. Ἀλλὰ έτσι, στὰ καλά καθούμενα, ἐνῶ οἱ ἄλλοι γύρω του σέβονται τὴ συνήθεια, τὴν παράδοση, τὴν θρησκεία, και τὴν Καθαρὴ Δευτέρα τρῶνε με χαρὰ, νηστήσιμα, νὰ θέλη τοῦ λόγου του νὰ πασχάση ἀπὸ ἀντίδραση, ὠρισμένως κάνει μιά κακὴ πράξη. Μόνο ἀπὸ ἀνάγκη μπορούμε νὰ χαλοῦμε τὴ Σαρακοστή. Καί μόνο ἀπὸ ἀνάγκη, καθὼς σὰς ἔλεγα και προχτές, σὲ πολλὰ χριστιανικά σπίτια, εὐσεβέστατα κατὰ τὰλλα, τρῶνε πασχάλια και πολλές νηστήσιμες ἡμέρες. Γιατί οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι, και προπάντων οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων, δὲν είναι σάν τοὺς πλαιϊκούς που ἄντιέχαν. Μιά πολυήμερη, ἀδιάκοπη νηστεία θά μπορούσε νὰ τακίση πολλούς, και μάλιστα παιδιὰ ἀδύνατα, στὴν ἀνάπτυξή τους και στὴ μεγάλη προσπάθεια που κάνουν στὸ σχολεῖο. Ἀλλὰ κι' ὁ πιὸ ἄδύνατος, ἂν δὲν είναι άρρωστος, ἢ ἂν δὲν βρίσκεται σὲ ἀνάρρωση ἀπὸ μεγάλη άρρωστία, μπορεί νὰ κρατῆ τὴν Καθαρὴ και τὴ Μεγάλη Έβδομάδα, και τὰ Τεταρτοπαράσκευα τῶν ἄλλων εβδομάδων τῆς Σαρακοστῆς.

Αὐτὰ για κείνους που τρῶνε τις νηστήσιμες ἡμέρες ἀπὸ ἀψηφησιᾶ, περιφρόνηση κι' ἐξυπνάδα. (Τέτοια ἐξυπνάδα νὰ τὴ χαίρουνται). Ἀλλὰ τὸ ἴδιο ἀξιοκατάκριτο μοῦ φαίνονται κι' ἐκείνοι που, ἂν και νηστεύουν τάχα, κάνουν κατάχρηση ἀπὸ τὰ πιὸ τρυφηλὰ νηστήσιμα φαγιὰ και γεμί-

ζουν τὴν κοιλιά τους τὴ Σαρακοστὴ περισσότερο παρά τις ἐλευθέρες ἡμέρες. Ἀστακαί, γαρίδες, αὐγοτάραχα, χαδιάρια, μανιτάρια, σπαράγγια, κομπόστες, φρούτα, κρασιά, σαμπάνιες — ἔλα βέβαια νηστήσιμα — μα είναι νηστεία αὐτὴ; Τὸ πνεῦμα κι' ὁ σκοπὸς τῆς νηστείας δὲν είναι μόνο νὰ μὴν τρῶη κανένας κρέατα, ψάρια και γαλακτερά είναι και νὰ τρῶη λιτὰ, μέτρια, λίγο. Προτιμώτερο μοῦ φαίνεται νὰ φάη κανείς τὴ Σαρακοστὴ λίγο βραστὸ κρέας ἢ ἔν' αὐγὸ — «τροφήν, οὐ τρυφήν» ἔπος εἶπε ὁ θεῖος Χρυσόστομος — παρά νὰ καθήση και νὰ περιδρομάση ὁ ἕνα σαρακοστιανὸς τάχα τραπέζι, που τὰ ὀρεχτικά του θά ἦταν μεγάλες σαλωνίτικες ἐλιές παραγεμισμένες με μαῦρο χαδιάρι! Αὐτὸ είναι μιά καταστρατήγηση τοῦ νόμου περι-

νηστείας. Ένας ἐμπαιγιμὸς. Κι' ὅποιος έχει τὴν κατεργαριά και τὰ μέσα νὰ τὸν κᾶνη — ἔ, βέβαια, τὸ μαῦρο χαδιάρι έχει σήμερα 5000 δραχμές ἢ ὀκτὸ! — θά δώση λόγο στὸ Θεὸ, ἔπος κι' ἕνας πῶδ, χωρὶς ἀνάγκη, θά τρωγε κοτόπουλο τὴν Καθαρὴ Δευτέρα.

Μ' ἔλ' αὐτὰ — για νὰ γυρίσουμε στὴν ἐρώτηση που ἔκαμαν στὸν παπά — μιά κακὴ πράξη είναι πάντα κάτι χειρότερο ἀπὸ μιά κατάλυση σὲ ἡμέρα νηστείας. Καί θυμοῦμαι τώρα τί εἶπε ὁ μεγάλος Λαοκαράτος στὴν ὑπηρέτριά του που κλαιγόταν πῶς ἔφαγε αὐγὰ κάποια σαρακοστή, ἐνῶ δὲν ἔδινε πεντάρα που ἔκανε Ἀη-Γιάννη (ἐκλεθε). «Ἀναλαμβάνω τὴν εὐθύνη τῶν αὐγῶν!» Σὰ νὰ τῆς ἔλεγε: σὲ σένα μένει ἡ εὐθύνη τῆς κλεψιάς.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

12

Έτρύγησε μέρες δόλαρες. Έπειτα ἐπάτησε τὰ σταφύλια στὸ ληνὸ — ἄλλες τόσες ἡμέρες — κι' ἔβαλε τὸ μούστο στὰ βαρέλια. Κουβάλησε ἀκόμα στις ἀποθήκες και τὰ τσίπουρα. Κι' ἀφοῦ τελείωσε ὅλη τὴν ἔργασία, σταίθηκε ἀπέξω ἀπὸ τὸν τοῖχο και φώναξε δυνατὰ:

— Κύριε Γιάντα!

Έτοιμα ὄλα! Κοιτιάστε νὰ ιδῆτε.

Ἀμέσως γρομερίστηκε με κρότο ένα μέρος τοῦ τοῖχου κι' ὁ Γιάντας παρουσιάστηκε.

Έροῖξε μιά ματιά στὰ τρυγημένα ἀμπέλια και κατοίτη μπῆκε στις ὑπόγειες ἀποθήκες δπου ὁ Γιαννάκης εἶχε ἀραδιάσει ταχτικά τὰ βαρέλια. Ὁ Γιάντας δοκίμασε μούστο ἀπὸ τὸ πρῶτο και τὸ τελευταῖο βαρέλι κι' εὐχαριστήθηκε πολὺ.

— Μπράβο, Γιαννάκη, εἶπε, εἶσαι καλὸ παιδί. Έγώ θά σοῦ πληρώσω τὸ κόπο σου, γιατί δὲ θέλω νὰ πῆ κανένας πῶς ἐδούλευες χούσιμα τὸ Γιάντα τοῦ Βουνοῦ. Ὁρίστε, πάρε αὐτό.

Και λέγοντας αὐτὰ ἔδωσε στὸ παιδί ένα παραῆνο κρεμμύδι. Δὲν ἦταν βέβαια σπουδαία ἡ πληρωμὴ τοῦ Γιάντα, ὁ Γιαννάκης όμως πήρε τὸ κρεμμύδι γελαστός.

— Ευχαριστῶ πολὺ, κύριε Γιάντα, για τὸ πολῦτιμο δῶρο σας, εἶπε εὐγενικά.

— Κι' είναι πολῦτιμο πραγματικῶς! ἀποκρίθηκε ὁ Γιάντας. Όταν γυρίσης με τὸ καλὸ στὸ σπίτι σου, ἄμα χρειάζεσαι τίποτα — ὅτι κι' ἂν

είναι αυτό—μύριζε το κομμυδι σου και θα το έχης μέσα σ' ένα λεπτό. Με τα τελευταία αυτά λόγια, τοίχος και Γιάννης χάθηκαν διαμιάς, κι' ο Γιάννης ήταν πάλι ελεύθερος να εξακολουθήσει το δρόμο του προς την κορυφή του βουνού.

(Ακολουθεί)

ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ο Χάρβεϊ πήδησε πίσω κατατομαγμένος και βγάζοντας μια φωνή φρίκης, ενώ ο Ντάν ξεσπούσε στα γέλια.

— Είναι μια φώκαινα, είπε κι' ήρθε να μάς γυρέψει ψροκεφαλές. Έτσι στηλώνονται δλόρθες στην άκρη της ούρας τους όταν πεινούν. Η άνασσα της δεν σου μυρίζει νεκρού-λίλας;

Μια φρικτή απόφαση βρώμιου ψαρριού γέμισε την ατμόσφαιρα τη στιγμή που χάνονταν στη θάλασσα ή λευκή κολώνα και το νερό ταράχτηκε σ' ένα μεγάλο άπαλο κύκλο.

— Δεν είχες ξαναδεί ποτέ σου φώκαινα στημένη δλόρθη επάνω στην ούρα της. Θα ίδης που θα τις βρεθής; Όπου να τελειώσουμε. Έβρεις, είναι καλό να είναι δυο μούτσου στο καρδί. Ο Ότιτο μου έπεψε πολύ μεγάλος κι' ύστερα ήταν ξένος. Σουηδός. Όλη ώρα δερνώμασε με ταξύ μας. Κι' αυτό θα μ' ένοιαζε το λιγώτερο αν μιλούσε τουλάχιστον σαν χριστιανός. Έ νυστάξεις;

— Είμαι ψέφος στη νύστα, είπε ο Χάρβεϊ κουτουλιώντας.

— Δεν επιτρέπεται να κοιμάται κανείς την ώρα της βάρδιας. Ξύπνα και πήγαινε να ιδής αν το φανάρι της πρόμης είναι αναμμένο κι' αν καίει καλά. Είναι βάρδια τώρα, Χάρβεϊ, κατάλαβες;

— Μπα! Και τί μπορεί να μάς τόχη; Η νύχτα είναι ξάστερη σαν ημέρα. Ωωώχ.

— Έτσι ακριβώς μπορεί να την πάθη κανείς, λέει ο μπαμπάς. Καλός καιρός, καλός ύπνος, κι' όπου να το καλοκαταλάβης βρίσκεσαι κομμένος στα δύο από ένα βαπτρι της γραμμής και δεκαεφτά αξιωματικοί μ' δλόχρυσια γαλόνια σηκώνουν το χέρι τους και παίρνουν όρκο πως τα φώτα σου ήτανε οδυομένα και πως έκανε τέτοια όμίχλη, που δεν μπορούσε να ιδής κανείς ούτε τη μύτη του, Χάρβεϊ, σ' έχω πάρει από καλό μάτι, μ' αν ξανακουτουλήσης δευτερη φορά, θα σου κοπανίσω μια στο κεφάλι με την άκρη τούτου του σκοινιού.

Και τότε τα φεγγάρι, που στόν

Μπάγκο βλέπει κάθε λογής παράξενα πράγματα, είδε από εκεί ψηλά που βρίσκεται, ένα ψηλό λεπτοκομμένο άγγρι, με παντελόνια γκόλφ και κόκκινο σακκάκι να κινή τρικλίζοντας τον γύρο του καταστρώματος μιας γολέττας εδδομήντα τόννων, ενώ από πίσω του, στριφογυρίζοντας απειλητικά την άκρη ενός σκοινιού, έπήγαινε σαν βασανιστής ένα χαμίλι μόλις μεγαλύτερό του, που ανάμεσα σ' κάθε χτύπημα που έδινε, κουτουλούσε βραειά και χασμουριόταν.

Το δαμένο τιμόνι βογγούσε κι' έτριζε ελαφρά, το μισοφουσκωμένο πανί πλατάγιζε στο άπαλο φύσημα της αύρας, και η αξιοθρήνητη λιτανεία εξακολουθούσε χωρίς διακοπή. Ο Χάρβεϊ παρακαλούσε, εξόρκιζε, απειλούσε, κλαφούριζε και στο τέλος έβαλε για καλά τα κλάματα. Ο Ντάν, ενώ τ' λόγια μπερδεύονταν στο στόμα του του εξυμνούσε τις αρετές της άντοχης, χτυπούσε το σκοινί του στόν άέρα και σκόνηταε πότε επάνω στις βάρκες, πότε στην κουπαστή. Επί τέλους το ρολόι της καμπίνας έσήμανε δέκα και με το δέκατο χτύπημα ο Πέν ξεπρόβαλε στο κατάστρωμα. Βρήκε δυο παιδιά, η μάλλον δυο άμώρφους όγλους σωριασμένα μέσα κοντά στο άλλο μπροστά στο μεγάλο κατάρτι και τόσο βαθειά άποκοιμισμένα ώστε κυριολεκτικώς τα κύλισε ως τις κουκέτες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ήταν ο μολυβένιος εκείνος ύπνος που ξεκαθαρίζει το μυαλό, τα μάτια και την καρδιά και καθίζει τον άνθρωπο ψέφιος της πείνας μπρός στο τραπέζι. Άδειασαν από ένα βαθύ πιάτο γεμάτο από ζουμί και κομμάτια ψάρι—τα άπομεινάκια των ψαριών που είχε μαζέψει ο μάγειρας την περασμένη νύχτα. Έπλυναν τα πιάτα και τις κατοκρόλες των μεγάλων που είχαν φύγει κίβλας για το ψάρεμα, έκοψαν λαρδί σε λεπτές φέτες για το μεσημερινό γεύμα, γέμισαν τα φανάρια λάδι, κουδάλισαν κάρβουνα και νερό για τον μάγειρα και έκαναν μια μικρή έπιθεώρηση στο μπροστινό άμπάρι, όπου βρίσκονταν άποθηκευμένα τα τρόφιμα του

καραβιού. Μία ώραία ημέρα άκμης—ήρεμη, γλυκειά και ξάστερη και ο Χάρβεϊ γέμισε τα πλεμόνια του με καθαρόν άέρα.

Στο διάστημα της νύχτας είχαν ανεβή κι' άλλες γολέττες στόν Μπάγκο και τα μακρούλα γαλάζια κύματα ήταν γεμάτα πανιά και φαρόβαρκες. Μακρούλα, στο βάθος του όρίζοντα, ο καπνός ενός βαποριού, που το σκάφος του έμενε άόρατο, μουντζούρωνε το γαλάζιο τ' ουρανού και κατά τ' ανατολικά οι παπαφίγκοι ενός μεγάλου караβιού που μόλις φούσκωναν, έκαναν ένα μεγάλο τετράγωνο λεκέ. Ο Ντίσκο Τροόπ εκάπνιζε άκουμπισμένος επάνω, στο καμπούνι—με το ένα μάτι του στο πλεούμενα ένα γύρω και το άλλο στόν άνεμοδείκτη που κυμάτιζε στην κορυφή του μεγάλου καταρτιού.

— Όταν ο μπαμπάς έχει τέτοια μούτρα, κάτι σπουδαίο βάζει με το νού του, είπε ο Ντάν, φιθουριστά. Βάζω στοιχημα το μισό μου και το μερτικό μου πως γρήγορα θα σαλπάρουμε. Ο μπαμπάς τον ξέρει τον μπακαλιάρo και όλοι οι φαράδες τον ξέρουν αυτό. Δεν τους βλέπεις που έρχονται ένας-ένας, κάνοντας σαν να μην μάς πήραν τάχα είδηση, αλλά στριφογυρίζοντας άδιάκοπα γύρω μας; Αυτό έδω είναι ο «Πρίγκηπας Λεμπού». Είναι ένα καράβι από το Τσάταμ. Άνεβηκε χθές το βράδυ. Και βλέπεις εκείνο το μεγάλο με το μπάλωμα στο πανί της μετζάνας και τον καινούργιο φλόκο; Αυτό είναι το «Κάρρι Πίλμαν» από το Οδέστ Τσάταμ. Δεν θα το κρατήση πολύ το πανί του, εκτός αν έχη αλλάξη ή τόχη του από πέρσο. Όλο το παίρνει το ρέμα και καμιά άγκυρα δεν μπορεί να το κρατήση. Όταν ο καπνός ανεβαίνει έτσι, σαν μικρές-μικρές κουλουρίτσες, τότε ο μπαμπάς μελετάει τα ψάρια. Άν πηγαίναμε τώρα κοντά του και του μιλούσαμε θα γινόταν έξω φρενών. Την τελευταία φορά που τόλμησα να το κάνω, άρπαξε μια μπότα και μου την κατάφερε στο κεφάλι.

Ο Ντίσκο Τροόπ κοίταζε μπροστά του με την πίπα ανάμεσα στο δόντια του και με μάτια που έμοιαζαν σαν να μη βλέπουν τίποτε. Καθώς έλεγε ο γιός του, μελετούσε το ψάρι κι' έδαζε όλη του την πείρα και τη γνώση του Μπάγκου στην μελέτη αυτή. Παραδεχόταν την παρουσία των άλλων караβιών στόν γύρω όρίζοντα σαν άναγνώριση της άνωτερότητάς του. Και η άναγνώριση δεν άργησε.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Σ' όλον το δρόμο δεν περπατούσε ο Κουτσογιάννης, αλλά πετούσε. Μεγάλη χαρά τον είχε πιάσει, που έμελλε να ιδή τα Γιάννινα. Άκουε από τα μικρά του χρόνια ότι είναι πολιτεία κι' όχι χωριό, ότι είχε άπ' όλα τα πράγματα του κόσμου, αλλά δεν μπορούσε να καταλάβη πως ήταν ή πολιτεία. Εκείνο μονάχα που ήξερε άόριστα για τα Γιάννινα, ήταν ότι βρισκόταν εκεί και του πουλιού το γάλα, και πως πουλούσαν κι' άγάραζαν εκεί ο κόσμος, ότι ήθελαν. Και πάντα όνειρευόταν, να τα ιδή και με τα μάτια του.

Ήταν μεσημέρι, όταν έφθασαν στην «Προσκύνηση». Προσκύνηση λέγεται μια ραχούλα άπ' όπου φαίνεται η λίμνη, το κάστρο κι' ένα κομμάτι από τα Γιάννινα.

Άπ' εκεί άγνάντεψε για πρώτη φορά ο Κουτσογιάννης τα Γιάννινα, και στη στιγμή έμεινε με το στόμα άνοιχτό από την όμορφή της πολιτείας, που ξετυλιγόταν μπροστά του. Άριστερά η λίμνη, με τα λαμπρά και ξάστερα νερά της, σαν άπέραντος καθρέφτης, που καθρεφτιζόταν μέσα της ο καταγάλανος ουρανός και τα βραχό-τύχια και λογγοσκέπαστα βουνά, το Μετακίελλι, ο Άρτισκος και τα Τζουμέρκα. Δεξιά το πελώριο κάστρο με τους πύργους του, τις πολέμιστες του, τα κανόνια του, και τα τζαμιά του, μεγάλο-μεγάλο κι' άκί-νητο, σαν μικρό βουνό. Και γύρω σ' αυτό ή πανώρια πολιτεία, με τα άλογάριατα σπίτια της, με τις κεραμιδοσκέπαστες οκεπές της κόκκινες σαν παππαρούνες, με τα καταμαυρα κυπαρίσσια της, και με τους πανόψηλους μινάρδες της, που ξεπετούσαν ψηλά, σαν γιγάντιες λόγχες.

Σ' αυτό το ανεπάντεχο και παράδειξο θέαμα ο Κουτσογιάννης τάχα-

σε, φοβήθηκε, νόμισε πως όνειρευόταν. Πύριζε το μυαλό του σ' άσθούρα και στάθηκε άκουμπώντας στην άγκλίτσα του. Έκανε το σταυρό του κι' έλαγε μονάχος του:

— Πώ! Πώ! Τι πολιτεία! Χρειάζεται να έχη δεκατέσσερα μάτια κανείς και πάλι δεν τη χερταίνει!

Γυρίζοντας ύστερα προς τον Κώστα, τον έρωτησε:

— Τι είν' αυτό, που είναι σ' ένα μεγάλο καθρέφτης. Μήπως είναι ποτάμι; Γιατί δεν τρέχει, αν είναι ποτάμι;

— Αυτό είναι λίμνη.

— Τι θα πη λίμνη;

— Πολυυυυ νερό, μεγαααααλή γούρνα.

— Αυτό είναι η λίμνη, που λέν; Πώ! Πώ! τί πράμα είναι! Από που έρχεται κι' ως που πάει;

— Νά, αυτού βγαίνει κι' αυτού χωνεύει το περισσότερο. Τ' άλλο, χωνεύει μακρότερα.

Α Π Ο Κ Ρ Ι Ε Σ

Δυο γνωστές Διαπλάσοπούλες με μασκαράτικα

— Κι' αυτό το μεγαααααλό, που είναι σ' ά μαντρί, κι' έχει γύρα-γύρα ψηλούς τοίχους, αντί για φράχτη, τί είναι;

— Αυτό είναι το κάστρο. Αυτό μέσα είναι τα κανόνια, ο στρατός, οι φυλακές.

— Πώ! Πώ! Τι μεγάλο, που είναι το έρημο! Άν ήταν μαντρί, ώρε Κώστα, πενήντα χιλιάδες γιδοπρόβατα θα χωρούσαν μέσα! Δε θα χρειάζόταν καθόλου σκυλιά, γιατί ο λύκος κι' οι κλέφτες θα χρειάζονταν να γίνουν πετούμενα, για να μπουκ μέ-σα. Κι' αυτά τα θεώρατα τα σου-βλιά, που ναί δέκα φορές ψηλότερα άπάνω από τα σπίτια, τί είναι;

— Αυτά είναι τζαμιά. Πάει γά πη τουρκοκλησιές. Αυτό ψηλά, που φαίνεται, σαν στρογγυλή εξέδρα, άνεβαίνει ο Χότζας και διαβάζει.

— Τι είν' αυτός ο χότζας;

— Είναι ο τουρκόπαπας.

— Κι' εκείνο το σπίτι, που είναι ψηλότερα άπ' όλα τ' άλλα, τί είναι;

— Αυτό είναι το διοικητήριο. Αυτό μέσα κάθεται ο διοικητής, κι' αυτού μαζεύει τους μεγάλους και κάνει συμβούλια.

— Πώ! Πώ! τί μεγάλο και τί ψηλό που είναι!

— Όστερα άπ' όλα αυτά τα έρωτήματα ξεκίνησαν για μέσα.

Προχωρούσαν όλανα, σαν και πριν, ο Κώστας καθάλλα, κι' ο Κουτσογιάννης πεζός, με μόνη τη διαφορά, ότι τώρα ο Κουτσογιάννης δεν πήγαινε μπροστά, όπως πριν αλλά πίσω, γιατί κοντοστεκόταν κάθε τόσο, και θαύμαζε με ο τι έβλεπαν τα μάτια του.

Δεν είχαν φθάσει άκόμα σ' το Δημολικό φόρο, όταν ο Κουτσογιάννης ξεφώνισε δυνατά, σαν να τον είχε δαγκάσει σκόρπιος.

— Άδερφούλη Κώστα! Τι θέμα είν' αυτό!

— Ποιό; τού' είπε ο Κώστας.

— Τι διάβολος είν' ε-κείνος, που περπατάει άπάνω στο νερό;

(Ακολουθεί) Γ. ΜΕΓΑΣ

(Κατά διασκευήν από το διήγημα του ΚΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝ ΗΜΟΥΝΑ

Αν ήμουνα της ανοίξης λουλούδι. Με χίλια μύρια χρώματα, Γύρω θα σκόρπιζ' αρώματα...

ΣΤΟ ΜΙΑΑ-ΜΑΣΚΕ

Την Κυριακή θα πάω σ'ένα μάλμασκέ, μου είπε η φίλη μου. Θέλεις να ρθής κι' εσύ; Θα είναι πολλά παιδιά και θα παρόσουμε όρατα...

με το κυρίακιον, ο Ζεύς, η Ήρα κι' άλλοι θεοί. Κοντά σ'αυτούς μια άλλη μεγάλη πύρα συναγωνιζόταν σε λαμπρότητα...

τά με ξύπνησε: στά δεξιά μου είδα ένα κρόσινο φανάρι ν'αναβοσβόναει με χρώνο. Είναι νύχτα ακόμη...

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΟΝΙΣΜΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΛΑΘΩΝ

- 1.—Είς την σελ. 297 στ. α' στ. 17 (Τόμ Σάγγελ) αντί κομπάζοντας θέλει κομπάζοντας. 2.—Είς την σελ. 297, στ. γ' στ. 29 (Τόμ Σάγγελ) αντί μουλάρι θέλει σουλάρι...

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΑ ΤΑΞΙΣ (14 ετών και άνω), καθώς και δύο δεν έσημασαν ηλικία. ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ίσις [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Αδολά [18Ε], Πρόμαχος της Έλευθερίας [18Ε]. ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Γιάλλι [17Ε], Μαργαρίτα [17Ε], Υδραϊνούλα [17Ε].

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (14 ετών και άνω) ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βασιλίσσα Νεφεριτί [20Ε]. ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ηλιοστειλίχη [18Ε]. ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βίκτωρ Ούγκω [16Ε], Μόρα Φλόρη [16Ε], Γαλανομάτα [16Ε] (έκτος διαγωνισμού).

ΛΗΞΗΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΘΑΣΙΣ

Όι διαγωνισμοί των Σχολείων τελείωσαν— και γιά ταποτάλοματά δέν άμφιδάλλω—σ' Αποκριές έτελείωσαν, όστε θά έχετε τώρα καιρό νά καταγίνεθε και μαζι μου περισσότερο. Βερμάνω λοιπόν γραμμάτα άπ' όλους σας, και προπώντων άπό έκείνους πού δέν μου έγραψαν αυτό τον καιρό γιά τίς παραπάνω αίτίες ή...

άλλα πρέπει νά μου στείλν 10 δρ. και μερικά γιά νά τίς διαλέξω. Μικρά Λέξε, θά ίδες βέβαια την έγκριση «Ιμπεριαλισμού» (imperialism) είναι άπό τό λατινικό imperio και imperato—αυτοκρατορία, αυτοκράτωρ.

Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου κι' η Βιργινία Εθγγελίδου ήταν πραγματικώς δύο έξοχες συγγραφείς και η κυρία Σπυροπού έκαμε καλά πού τίς έναπόθησε με τό όρατο της έκείνο άρθερο. Έκμας πολύ καιρό νά μου γράψης, Μιρομένη Αδούλα, αλλά καιρό πού είσαι τόρα καλά και έναρκαχίεις την έλληλογραφία μας. Ναι, η μακρού άρρωστία έχει και μακρού άνάρρωση. Πόσο συγκινηθήκα δταν διαβάσα στο όρατο σου γραμμάτα πώς δέν είχες κανένα νά σού λέγ τίποτα νά περιβή ή όρά σου, γιατί είσαι μονάκριβη, και περιμανεις έμένα κάθε δευτέρα νά σού πω μια ιστορία, ένα παραμύθι, ένα άστειό, και νά κίμω τό χλωμό προσωπάκι σου νά γελάση...

δεν το πρόσβα. Άς σημειωθῆ λοιπόν γιά νά λείψουν... τά σφάλμα.

Μιά έξοχή μελέτη γιά τό «παιδικό έργο τοῦ Ξενοπούλου», δημοσιεύει στό περιοδικό «Εκπαιδευτικά Χρονικά» δ κ. Μ. Γιαννῆκος, δημοδιδάσκαλος. Στήν ἀρχή, ὅπως ἀπό μιᾶ εἰσαγωγή γιά ὅλη τήν παιδική μας λογοτεχνία και γιά ὅλο τό παιδικό έργο τοῦ Ξενοπούλου, μιλεῖ εἰδικά γιά τίς «Αθηναϊκές Ἐπιστολές» τοῦ Φαίδωνος. Στό κατοπιό τῆχος, θά μιλήσῃ γιά τά παιδικά του μυθιστορηματα, τό παιδικό του θεάτρο και τά σχολικά του βιβλία. Τό ἑναλλόω : ἡ μελέτη αὐτή εἶναι έξοχή, ἀπό τίς φρασιδερές που γράφτηκαν ποτέ γιά νεοέλληνα συγγραφεῖς. Καί ουσταίνω νά τη διαβάσετε οἱ μεγαλύτεροι ἀπό ὅσους ὄσοι ἔχετε γονεῖς εκπαιδευτικοῦς. Ζητήστε τους—θά τό λαβαίουν—τό 85ο τῆχος (Ἰανουαρίου) τῶν «Εκπαιδευτικῶν Χρονικῶν».

Ἄφοῦ, Σκουριανόπουλο, εἶχες σταίλει ἤδη Συλλογή ἐνός τῆς προεσομίας, εἶναι δεκτή κι' ἡ συμπληρωματική' μόνο νά μή σταίλῃς... κι' ἄλλη. Τό καλύτερο στή δημοτική' τό γράφουμε ἔτσι, μέ ὄφιλον, ὅπως κι' ὅλα τά εἰς ὅτερος-ύτατος γιά τό ἀπλοστόερο και τήν ὁμοιομορφία. Στήν καθαρεύουσα τό γράφουν μέ ὄδο λαμβῶν και γιώτα, ἀπό τό καλύτερον-κάλλιστος, καλύτερον.

Κατάκομπε 83, ἔλαβα και τό τελευταίο σου γράμμα ἀπό τή Ζάκυνθο και τώρα περιμένω τό πρώτο σου ἀπό τήν Ἀθήνα. Καίρω που πέρασες ἐκεῖ τόσο ὥρατα τά καρναβάλια. Ναι, γίνονται πολύ διαφορετικά ἀπό τά αθηναϊκά. Τέλλα—κομματια, ἀπάντησῃ στήν Κυριακή—θά τό διαβάσω μέ τή σειρά τους.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνακεντρῶτα, ἄν δέν συνοδεύεται ἀπό τό δικαίωμα, ὅρ. 10.—Τά ἐγκρινόμενα ἡ ἀνακεντρῶτα ἰσχύουν ἀπό τήν 30 Νοεμβρίου 1939. Ὅσοι ἀνακεντρῶτα ἀπό Ἀ. Ἐγκρίνουν οἱ ἄγρια, και ὅσα ἀπό Κ, οἱ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα : Σίλλερ, ἄ. (ΜΑ). Ὑδροπόπουλο, ἄ. (ΓΣ). Πηγουίνος, ἄ. (ΑΑ). Θαλασσοκράτης, ἄ. (ΘΖ). Μέρφιστος, ἄ. (ΜΜ). Ἄιμέ, κ. (ΑΖ). Ἰπλότης Λαγκαρντέ, ἄ. (ΣΑ). Γκρέτα Γιάμπου, κ. (ΠΠ). Ἄλυστάιν, ἄ. (ΑΜ).

Ἀνακεντρῶτα Ψευδώνυμων : Μακεδῶν Πρόσκοπος, ἄ.

Ἡ Διαπλάσις ἀσπάζεται τους φίλους της : **Κρισηλιανοπούλαν** (αὐτό, καθὼς θά εἶδες σὸ ἐνέκριν' ἔστειλα δυό δεομιδες λυσόχαρτο περιμένω) **Γέρσον** τοῦ **Μαριῆ** (τά ἔλαβα ὅλα ἐλπίζω νά εἶνε νες καλά ἀπό τήν ἀφρώστεια που σὸ εἶδωσς καιρὸ νά μου γράψῃς ἀπό τόν Ραδιοφ. Σταθμό θάκουσες βέβαια κι' ἄλλες Ἐπιστολές τοῦ κ. Φαίδωνος' οἱ διαπλασιακῆς ἐκπομπές τοῦ Μπάρτι διακόπηκαν, μέ δέν ἔβρω γιατί' μου ἐγράψαν πως ἡ διακοπή ἦταν προσωρινή κι' ἀκόμα νά ἐναρχί(σουν) **Εἰρήνην Σ. Ἀποστολοπούλου** (ἐπιταγὴν ἀντικαταβολῆς ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ) **Αργατιῶν** (ἔδωσα στὸν ἄνθρωπο ἕνα ἔγγ. Σταυρολέων) **Γελασιῶν Πρόσκοπον** (ἦταν ἐλεύθερο και σὸ τό ἐνέκριν' νά Καίρω που θά τό χρησιμοποιήσῃς περισσότερο ἀπὸ τό παλιὸ και περιμένω) **Ὀλιαν Μαριῶν** (3ο φυλλάδιο ἔστειλα **Τιμόλοοντα Ν. Βαλιῶν** (Ὁδηγὸ λυσόχαρτο και φυλλάδιο ἔστειλα) **Εἰρήνην Σ. Πέτα** (τὴν ἀπάντησῃ σου στή 43ῃ Κυριακή τὴν πῆρα γιά γράμμα, γιατί δέν εἶχες στήν ἀρχὴ τὸν τίτλο «Απάντησις κτλ.» ὕστερον κατάλαβα και τὴν περιέλαβα ὁ ὁστόσο εὐχαριστῶ γιά τά καλά λόγια) **Μα-**

γεμμένα **Δοξάρι**. (Θά εἶδες, βέβαια τὴν ἐγκρίσῃ αὐτὸ θά βάλω και σὸ κομματι σου, που δέν τό διαβάσω ἄκόμα, ἄν ἐγκριθῇ) **Ν.Π.** και **Κλ.** (πολὸ κολλεκτικὸ γιά μένα τό σκεῖτο ὅσες, ἀλλ' ἀκατάλληλο γιά τὴ Σαλιῶ) **Βόρειον Πόλον** (τά ἔλαβα ὅλα τὸ Φωνηεντόλις σου ἔκαίνο τό ἔκαμα Μικτὸ, γιατί ἑλλοιῶτεια θά ἦταν ἄλυτο πολλές Ἀσκήσεις, νά ἔβρω, τίς δημοσιεύω ἀλλάγμενες ἀπὸ μερικῆς μάλιστα παίρνω μόνο... ἰδέα) **Μερωσενῆς** (παραστικά' δ κ. Σ. ο' εὐχαριστεῖ γιά τό ἀποκομμα' ἀλλὰ ἀπὸ ποῖα ἐπιμεριδῶ τό ἐκοψες;) **Μπεκοῦβεν** (αὐτὸ που μου ζήτησε εἶναι πολὸ ὀσκολι' μορῶ νά φάω στίς ἀπάντησις ὅλων τῶν Διαγωνισμῶν γιά νά ἰδῶ ἀπὸ ποῖον λείπει δική σου; ἀλλὰ ἔλπις' ἄν χάθηκαν τὰ «Ἄσπρα πουλιά», μπορεῖ νά χάθηκαν μόνο τους κι' ὄχι μέ ε. τι ἄλλο μου ἔστειλες τότε μαζὸ) **Ἰριδα, Κλειὸ Μυτίλλου** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολές ἔλαβα μετὰ τὴν 10 Φεβρουαρίου θάπαντήσω σὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 27οῦ Διαγωνισμοῦ Ἀύγου. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου γούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 18 Ἀπριλίου.

117. **Λεξιγίφως**
Τῆς Τροίας βασιλοπούλο κι' οἱ γιοί του.

—Ἄδιαφορο ἄν δυὸ ἡ περισσότερο—
Προσέτρουσαν ἀπ' ὄδες τοῦ πλανήτου
Μας παρουσιάζουν τὴν περιφημότερη,
Μικρὰ Καλλιτέχνη;

118. **Συλλαβογίφως**
Κάποια μεγάλη ὄροσιεῖα
Μπορῶ νά τὴ χωρίσω
Σὲ σύνθετο ὑποθετικό,
Σ' ἐπίρρημα ὀριθμητικό,
Και γὰ τὴ λῶω.

Δοξ' Ὀπλιγκαντῶ

119. **Τονόγίφως**
Εἶναι μιὰ θεὰ μεγάλη,
Μ' ἄν τὸν τόνο τῆς ὑψώσῃ,
Μιὰ μεγάλη ἐπίσης πόλη,
Ὅς κοινῶς τὴ λέγουν ὅλοι,
Θά μου δώσῃ.

Δοδωναίης

120. **Αἶνιγμα**
Μὲ τὴν πρώτη συλλαβὴ τῆς,
Δόρω κάνω παρὰ τοῖχα
Και τὴν Κάσο ὅλη θά εἶχα
Μ' ἕνα ες στή δεύτερῃ τῆς.

Ἰελαστός Ἀντιπλοταρχος

121. **Ἐργασίον**
—Διόσθητήριον.
—Θεὰ αἰγυπτία.
—Ἀπόστολος.
—Ἄγωγος ὕδατος κλπ.
—Συστατικὸν ὕφασματος.
—Ἐπίρρημα.

Και καθέτως τά αὐτά.
Δοξασμένο Νησι

122. **Κρυπτογραφικόν**
123456781=Κόλλος.
22845 =Ἀρχιερεῖς.
3882 =Ἄσθρον.
4381 =Ἀρχ. θεός.
567621 =Ἀρχ. στρατηγός.
672362 =Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
74581 =Σχῆμα.
88561 =Πτήνον.

Ἄσπρος Γλάρος
123. **Μαρινῆ Εἰκῶν ἄνευ εἰκῆος**
—Μάρσσει νά κάθουμε κοντὰ στή φωνιά, πάνω σὸ χαλί, μέ νά διαβάσω και παραμῦθι ἀπὸ ἕνα βιβλίο.
—Ποῦ βιβλίο;
—Τὸ ἐπία.

Βασιλεῦς Ἄηρ

124. **Διπλῆ Ποιήτῃ Ἀερογίφως**
Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης, τὸ δεύτερον τῆς τετάρτης και ὄστω καθεξῆς ἀποτελοῦν θαλασσίαν θεάτηα. Καί πάλιν τὸ δεύτερον τῆς πρώτης, τὸ πρῶτον τῆς δευτέρας, τὸ δεύτερον τῆς τρίτης και ὄστω καθεξῆς, ὄρχαλιον ἤ-ρωα Ἀκαρνῶνα :

1, Μυθικαὶ γυναῖκες κολορίστριαι 2, Ἀρχαῖος Σικελιώτης φιλόσοφος 3, Πόλις τῆς Ἰταλίας 4, Ἀρχαῖον μεσηγνικὸν φρούριον 5, Ἀρχαῖα πόλις τῆς Βοιωτίας 6, Ἱστορικὸς ποταμὸς τῆς Μ. Ἀσίας 7, Ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν 8, Πόλις και πορθμὸς μετὰξὺ Ἑλλάδος και Ἰταλίας 9 Ἀρχαῖος βοιωτὸς ποιητής.

125. **Γίφως**
κρ
κρ κρ — Τι ; α! 1937
η 1938
κρ κρ — Εἶν' ἔσο 1939
κρ

Λοχαγὸς Ντρεῖφους

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. **Δοκῆσεων** τοῦ φύλλ 49
651. Ἀστράγαλος (ἄστρο, γάλος).—
632. Παλάσκα-Ἀλάσκα.— 633. Δούλα-
Βούλα-Θούλα-Κούλα-Λούλα-Σούλα-
Φούλα-Τούλα-νούλα.—634.

635. ἌΝΑΡΟΣ (γάρ-
Ρ Α Φ Α Ν Ι Σ Δος, Ἀάρδανος, Ρο-
Α Α Ο Υ δανός, ὄδος, ἰανός)
Φ Α Λ Α Ρ Ι Σ —636. Ἄβουλος ὁ
Α Α Β Τ νοὺς διπλὸς ὁ κῶ-
Ν Ο Ρ Β Η Γ Η πος (Ἡ ἀνάγνωσις
Ι Ι Γ Μ καὶ στίχον ἐκ τῶν
Σ Υ Σ Τ Η Μ Α ἀνω βαυστροφρηδῶν).

—637-641. Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ Α :
Ἄρχιος, Ἀλφίσσα, Πρωξιτέλης, Ρο-
δἌνος, Γερμάνια.— 642. Ὁ μυστικὸς
τοῦ πιστοῦ γιοφύρι.— 643. Φίλει
παιδείαν (φιλ ἔπ' ε δι' ἄν).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μέ ἐπὶ ἐστὶ γράμ ὅρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λέξῃ ἢ λέξις μέ παρὰ δὲ στοιχεῖα ὅρ. 1 και μέ κεφαλαία ὅρ. 1, 50. Ὁ γωριστὸς στίχος ὅρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ κληρονομοῦν τὰ διπλά. Ἡ παραλαβὴ εἶναι ἀπαραίτητη

[ἌΘ—216]

Παρακαλοῦνται αἱ ἐπιστρέφουσαι ἐκ Πελαγονίας, Διαπλασοποδίας, δι' αὐτοκινήτων, δταν διέρχονται τὴν ὁδὸν Ἐρμού, νά μή... θορυβοῦν ! διότι συνεδραίουσιν οἱ

«ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ»

[ἌΘ—217]

Μιάννα Σοφίλι : Ἀπὸ παραξίας Μῶσν και Μῶς ! ὅκ... βρῆς τὸν μετὰ σου ! ! ! Ἐκτός ἀν νομιζῆς... πως... ἔχομε... ἰαπρ ! !

Ὑδραίοπουλο—Θαλασσοκράτωρ

[ἌΘ—218]

Μέριστε : Πακιστοῦτης ἀφίχθῃ ! Περιστοιχίζεται δὲ ἀπὸ Φαντάρους ! ! !

Πηγουίνος

[ἌΘ—219]

Ἀλληλογραφεῖ και ἀνταλλάσσω Μ. Μουσικῶ. Ἄρας : Καίτην Ζορμπῆ. Μακμίλαν 8, Ἀθήνας. Α.Ι.ΜΕ